

Universitätsbibliothek Paderborn

Exemplorvm Libri Tres

Liber Tertivs, Sive Exempla Divinae Irae, Per Opera Poenitentiae, Nobis
Leniendae - Per Qvadragesimam Anno M. DC. XLVIII. narrata

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1650

§. 3. Alberici calamitas, & tragicum interitus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48194](#)

imperium consecuta Lombardia fuisset, nisi ei summa diligentia fuisset
occursus) post diuturnam felicitatem, post multos aduersarios
fatigatos, in hanc fortunam incidisse. Icilinus, cùm ei Golielmus
Suresinus Mediolani dominatum promisisset, delectu ex suis &
Germanis habito, Brixia mouit. Sed à Martino Turriano circum-
ventus, cernens se in maximas, quas non putarat, angustias esse compul-
sum, cùm a fronte atq; a tergo ab hostibus urgeretur, & summa com-
meatum inopia pressum inter oppida ac flumina hostilia clauderetur,
summi prælii copiam sape fecit; quod ubi detrectari de industria vidit, ne
ibi fame conficeretur, pontem perrumpere transeundi gratia staruit:
atq; eò progressu eius defensores innasit, eosq; vi facta iam propellere in-
sipiebat; cùm sagittam ex propugnaculo pontis per balistam emissam in
articulam pedis accepit, quod vulnus licet dolorem ingentem insureret,
ipse tamen euulso spiculo astute dissipulauit. Ubi verò sc̄ per pontem
euadere non posse sensit, Caſiano, loco sibi, ut à vate quondam acceper-
at, fatali reliquo, Vicomercatum repetit, atq; ibi amnes ut pridie,
vado trananit. Ceterū Bergomum versus properantem coniurati
vandem adepti circumuerunt, ac prælio decertare coactum. III. Kal.
Octobr. viuum in potestatem redegerunt. Hunc verò ubi captum pri-
uatus homo confixit, adeò iram ex accepta iniuria contractam non te-
nuit, ut ipsum in caput grauiſſimè vulnerarit. Inermi inde in taberna-
culum Bosonis adducto, vulgo milites ad eum visendum, perinde atq; ad
egregium aliquod in terris spectaculum conuolarunt. Non defuere quo-
que, qui oculos fortuna illius miserabilis saturare, ac probra & contume-
rias ingerendo libidini sua indulgere voluerunt. Quin etiam multi ſi-
mulantibus odys ipsum suis manib; discerpifſent, niſi Marchionum eos
authoritas ab eiusmodi temeritate retinuifſet. Voces tamen multorum
mortem crudeli tyranno identidem intentantium sunt auditæ. Ille in-
serim demissio vulna, tristis, elinguis, sine cibis, & fine curatione, totum
diem transegit. Inde superueniente nocte à principibus, ut occideretur,
Eoncinum sub custodia missus est. Ibi curatus, & a Bosone pro officio bo-
num habere animum iussus, undecim dies mansit, quibus transactis, de-
num dolore magis animi quam vulnerum grauitate confelix, sine po-
nitentia annos LXV. natuſ decessit.

Albericus autem, Icilino deleto, parum sc̄ tutò esse Tarnisij ratu,

III.
ALBER CI E
LAMITAS ET

In caſtrum S. Zenonis nuper in finibus Tarnisini ad eiusmodi tempora
conditum

TRAGICVS IN-
TERITVS:

conditum se recepit, atq; eo thesaurum ac familiam transfusit, arcem vero in colle sitam, fossis, muriis, turribus atque omni genere machinarum, aduersus quoscumq; hostium imperii communis, eamq; omni genere et bariorum in multis annos instruxit, Germanos atq; Italos ibi maxime probatos cunctum secum habens, atque alios viginti consiliorum participes. Anno 1260. non tantum ipse, sed tota familia a Romano, tragico planè exitu, extincta est. Quippe Albericus a se cum suis è castro S. Zenonis excurrente, atq; ipsum Basianensem & Taruisinorum agrum infestum assiduis prædus pecudum hominumq; agendis habente, mense Martio populi Marchia Azane Marchione exhibito connocati consilium inierunt, qua potissimum ratione Albericū cum tota sobole possent extinguere, ac tandem Marchiam non solum tyrannie, sed etiam metu tyrannidis in perpetuum liberare. Multis dictis sensentij, demum communib; populorum opibus bellum illi interneccinum inferendum constituere. Quare armis, machinis, commeatibus certisq; rebus ad diuturnam obsidionem atque oppugnationem necessarijs expeditis, Patanini, Vicetini, Taruisini, ceteriq; finitimi populi cruce instructi Kal. Maii ad castrum S. Zenonis cum carrocys accesserunt, ac castris positis ipsum ita cinxerunt, ut nemo aut inde erumpere, aut eò irrumperet, sc̄ in initio, atq; inscientibus, posset; eo animo, ut non prius inde abscederent, quam castrum cum Alberico in potestate adduxissent. Ita murus sepe trabuchi, mangani, gatti, lithoboliq; percutiendis, facibus velloq; in hostes incendiis, prælijs cruenter edendis, res usq; in mensem Angustum extracta est, quo tempore Azo integrum adduxit Ferrariensem supplementum. Quod ut Mesa Germanus murorum custos animaduereit, milites praediarios adnotatos in hanc sententiam appellavit: Nevinem vestrum esse arbitror, commilitones, quin quanto in periculo simus, & quam impari conditione pugnemus, intelligar. Nobis dimidia pars nostrorum sociorum interit, & quotidie aliquis interit; quiq; superflites sunt, assidua præliorum contentione debilitati sunt: hostibus contra vires ac copie nostraris in dies auxilijs ac supplementis augentur: nos virtute rebusq; necessarijs indigemus: illis omnia, qua cupiunt, abunde undiq; sappentur. Quin igitur, dum licet, atq; integrares est, nobis consulimus, & postquam oppidum tueri non possumus, salem nos & fortunas nostras seruamus? Quam orationem cum universi maximo effusio probassent, XII. Kal. Sept. murorum cinctum hostibus tradiderunt,

Cap. II. Icilini, & Alberici exemplo, infīe clades immitti.

89

erunt, cum eo, ut ipsi incolumes cum equis, armis, ac stipendis suis abi-
rent. Albericus autem, ut hostes intra mœnia vidit, se proditum ac per-
ditum esse vociferans, ex Palatio in turrim editiorem cum coniuge &
libero suis refugit; atque ibi per triduum tristitia ac mœrore confectus
mansit. Postquam autem hostes arce occidenta suffodienda turri cunicu-
los agere sensit, tum coniugem ac liberos lachrymantes, sic lachrymans
appellanit: Quo rerum articulo fortuna nostra sita sint, cernitis, quippe
eo redacti sumus, ut propediem in manus nostrorum hostium veniamus:
quos pro certo habendum est, in nos duriſimè consulturos, a quibus se
multis modis violatos fuisse existimant. Ego verò omne supplicium equo
animo patiar, si eos vobis innocentibus pepercisse cognouero. Quod si vo-
bis vitam concederint, mementote post necis mea vindices profiteri, ne-
que enim amicorum atq; affinium in Italia prompta vobis deerunt pra-
sidia, & quotidie cogitate quemadmodum anitam virtutis ac fortitudi-
nis gloriam conservetis. Atq; his dictis lecto incubuit, ac flens fortu-
nam decessari suam incepit, inde collecto animo familiare suos accinuit,
atq; ut ipsi sibi in extremo discrimine suo consulerent, auctor fuit; mo-
nens ut seipsum ac familiam suam hostibus dederent, ac se, uxorem &
liberos Aponi præcipue commendarent, ut memor affinitatis, suam &
filiorum suorum clientelam susciperet, & se captiuum tenere satiū habe-
ret. Quibus acceptis Ludovicus Bononiensis, qui erat familiarium
princeps, Badoario prætore Taurisij accerito, se illi tradere Albericum
& familiam eius seruata incolumitate velle ostendit, quod cum ille, se
accipere non posse, dixisset, ne ipse se & sodales suos conservandi tempus
mitteret; Albericum cum familia prætoribus ac populis Marchia ac-
cipientibus tradidit; atque ipse cum socijs, prout pactus fuerat, exiit.
Ceterū ut populi, se Alberici & liberorum eius compotes factos sense-
runt, vix magnitudinem latitiae ac voluptatis capere animo potuerunt,
ac concilio connocato, & relatione de illis facta, omnes uno consensu ex-
tremo in eos vindicandum esse supplicio, neque ulli parcendum esse crux-
ciati censuerant. Ita primum filios eius sex marces productos, tibis
brachisq; ipsorum, in conspectu parentum crudelissimè amputatis, mul-
tarunt; ac postquam membra singula à corpore puerorum australerunt,
ea ori oculu ejus corrum adhuc palpitantia admonuerunt. Vxor autem &
filia due nubiles, que non solum innocentia, sed etiam etate ac forma,
qua facile omnino in se oculos conuertebant, misericordiam elicere jure
deb-

C

debo-

II. Cap. II. Icilini, & Alberici exemplo, iuslè clades iarmitti.
debeant, ad stipites alligata vinentes, ac fruslra fidem Dei hominumq; flebiliter implorantes, subiecto igne cremata sunt. Albericus ultimus, cui tam dirum spectaculum morte ipsa acerbius atq; atrocius fuerat, postquam peccata suaritè confessus est, ipso, ne loqui posset, ore occluso, pedibus ad equicandam alligatis per tota castra sic traxitus est, ut unusquisq; forcipibus bolum ex carnibus eius excerpserit. Quare probris ac tormentis ad satietatem inimicorum affecilius, cum jam hominis speciem atque habitum exuisse, expirauit. Ut autem cadavera filiorum per castra populi cuiusq; diuisa; sic patris reliquia lupis ceterisq; feris devoranda obiecta sunt, ac dirum in primis humana conditionis exemplum, omnibus diuinam justitiam intuentibus prabuerunt. Hac X. Kal. Septembris gesta sunt Anno 1200. Postridie tumultu populari concito, castrum S. Zenonis eversum, atq; inde Romanum quoque solo aquatum. Hic fuit exitus potentissima à Romano familia.

IV.

EX HVIS
TRAGOEDIAB.
MISER A BEL.
LI EXITVM
POSSA AESTI-
MARL

Matth. 10. 29.

V.
ALBERICI
GRADELITAS,

Audiuitis tragœdiam? Hoc unum vnius familie malorum fuit. Similia complura bellum illud Italiae peperit, cuius infelices fructus, suprà tantum in genere recensui; nunc vel hoc exemplum particulare libuit addere, ut ex vngue leonem cognosceretis. An placet bellum? an bellum bellum est? An non ad tam atrociam mala auertenda grandem causam habuerunt Itali, ut per tot oppida & ciuitates, ac provincias, circuirent, Dei misericordiam; B. Deiparae patrocinium, magnis vocibus implorarent? seque ipsos tam acerbis verberationibus castigarent, atq; peccata sua confitenda diluendaque tot lachrymis censerent? Habuerunt vtique sicut & nos, quibus eadem possunt contingere, & grauiora, quidquid enim uni euenit, potest euenire & alteri. Sed ne quis Deum iniurium, aut crudelem esse arbitretur, qui talia permittat, nemo putet talia permitti sine iustissima causa. Nonne duo passeræ aße venient: & unus ex illis non cadet super terram sine patre vestro? Vestri autem capilli capitis omnes numeratisunt. Multis passeribus meliores sunt homines, quanto ergo minus illis tam crudelia inferentur, inscio, aut non permittente, vel immittente Deo? Audite igitur, quo modo se gesserit Albericus, aut qualis fuerit Icilinus, & postea iudicate. cur illis tam atrociam mala sint immissa.

Albericus Taruifinos diurna tyrannide affixerat, fultus authoritate & potentia fratris Icilini, Icilino igitur deleto, cum